

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto 11.03.2021 § 11

§ 11

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Mattila Virpi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamista koskevan esittelyn.

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoossa ja koko pääkaupunkiseudulla varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuudessa on ollut merkittäviä haasteita. Erityisesti kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on haasteellista. Kelpoisten hakijoiden määrä yhtä varhaiskasvatuksen opettajan -hakua kohti on pudonnut vuodesta 2016 ratkaisevasti. Vielä vuonna 2016 hakijoita oli 2,5 hakua kohden. Nyt hakijoita on ollut vain 0,8 hakua kohden. Syksyllä 2020 Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa noin 260 (noin 25% tehtävistä) varhaiskasvatuksen opettajatehtävää hoidettiin ei-kelpoisen henkilön voimin. Lisäksi arvion mukaan vuoteen 2030 mennessä Espoon suomenkieliseen varhaiskasvatukseen tarvitaan noin 730 uutta varhaiskasvatuksen opettajaa.

Varhaiskasvatukseen on perustettu Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden parantaminen -verkosto yhteistyössä Espoon kaupungin rekrytointiyksikön kanssa. Verkostoa vetää johtava rekrytointiasiantuntija Paula Åkerlund. Verkoston tarkoituksena on tehostaa erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuutta ja kehittää joustavia rekrytointimenetelmiä. Tavoitteena on koulutukseltaan kelpoisen henkilökunnan lisääntyminen ja olemassa olevan henkilöstön pysyvyyden varmentaminen. Lisäksi verkoston toimenpiteillä tavoitellaan sitä, että Espoon tunnettavuus ja vetovoimaisuus lisääntyvät.

Verkoston suunnitellut toimenpiteet vuonna 2021

Rekrytointiprosessi

- Koko kuluvan vuoden 2021 ajan Espoonrekry.fi -sivustolla avoinna olevaan yleiseen varhaiskasvatuksen opettaja -hakuun saapuviin hakemuksiin reagoidaan viipymättä.
- Yksittäinen varhaiskasvatuksen opettaja -haku voidaan keskeyttää heti soveltuvan hakijan löydyttyä.

Oppilaitosyhteistyö ja harjoittelijakäytänteet

- Kaikki avoimet työpaikat sekä Amk-opiskelijoille suunnatut harjoittelupaikat julkaistaan Espoonrekry.fi -sivuilla. Aiemmin amk-harjoittelupaikat eivät ole olleet julkisessa haussa.
- Harjoittelijoille lähetetään ennen harjoittelun alkamista tervehdysviesti.
- Harjoittelun päätyttyä harjoittelijoille annetaan pieni läksiäislahja ja huolehditaan henkilökohtaisesta jälkimarkkinoinnista (heille soitetaan henkilökohtainen puhelu).
- Opiskelijoille suunnattujen virtuaalitapahtumien uudelleenarviointi ja kehittäminen.
- Amk-opiskelijoille suunnatun nauhoitteen lanseeraus.

Medianäkyvyys ja muu viestintä

- Varhaiskasvatusaiheinen artikkeli Duunitori.fi -sivustolla ja sosiaalisen median verkostoissa julkaistaan 3/2021.
- Rekrytointi.com -sivustolla ja kumppanimedioissa julkaistaan imagollinen varhaiskasvatuksen opettajan kampanja 3-4/2021.
- Sanomien valtakunnallinen mediakampanja 3-4/2021.
- Varhaiskasvatuksen oma somestrategia otetaan käyttöön vuonna 2021. Toinen päätavoite somestrategiassa on koulutukseltaan kelpoisen henkilökunnan lisääntyminen.
- Espoon kaupungin yhteisten somekanavien hyödyntäminen.
- Muita mahdollisia keinoja:
 - o Kontaktienhallintajärjestelmässä olevien yhteystietojen hyödyntäminen
 - o Opiskelijoille suunnattu suoramainonta
 - o Viestinnän kärjeksi ”miten erotumme pks:n muista kaupungeista?”
 - o Artikkelit tai blogikirjoitukset alan medioihin

Tapahtumanäkyvyys

Tavoitteena on osallistua kattavasti eri maakunnissa järjestettäviin varhaiskasvatusaiheisiin tapahtumiin. Alkuvuoden 2021 aikana on toteutunut yhteensä viisi virtuaalitapahtumaa. Kevään ja syksyn tapatumat ovat vielä pääosin avoinna johtuen vallitsevasta tilanteesta.

Muita toimenpiteitä

Varhaiskasvatuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Erityisesti on pyritty vaikuttamaan Helsingin yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuspaikkojen lisäämiseen. Yliopistot konsortiona ovatkin saaneet rahoitusta mm. monimuotokoulutuksen toteuttamiseen (Tuhat+ -koulutus), jonka kohderyhmänä ovat kasvatustieteen perusopinnot suorittaneet varhaiskasvatuksen lastenhoitajat. Helsingin yliopistossa aloituspaikkoja syksyllä 2021 alkavaan koulutukseen on 40. Sen lisäksi Helsingin yliopisto on saanut lisärahoituksen varhaiskasvatuksen opettajan monimuotokoulutusten toteuttamiseen, joka mahdollistaa 18 aloituspaikkaa syksyllä 2021 alkavaan ruotsinkieliseen monimuotokoulutukseen. Tämän lisäksi vuonna 2022 järjestetään vastaava haku suomen- ja

ruotsinkieliseen monimuotokoulutukseen, jossa aloituspaikkoja on 80 suomenkielisille ja 20 ruotsinkielisille hakijoille. Koulutukseen hyväksytyt opiskelijat suorittavat kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon (KK) monimuotototeutuksena. Opiskelijat valmistuvat kasvatustieteen kandidaateiksi. Koulutus tuottaa kelpoisuuden varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Espoon kaupunki tukee varhaiskasvatuksen lastenhoitajia kasvatustieteen perusopinnojen suorittamisessa, joka tuottaa hakukelpoisuuden näihin koulutuksiin. Pääkaupunkiseudun kunnat pyrkivät yhdessä vaikuttamaan koulutusmääriin jatkossakin, koska nykyisillä koulutusmäärillä opettajia ei valmistu riittävästi.

Varhaiskasvatustilanteeseen mukaan päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Näin ollen päiväkodeissa voidaan ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen sosionomin uusi nimike ja osa korkeakoulutetuista työntekijöistä voi opettajien ohella olla sosionomeja. Heinäkuun 2019 jälkeen opiskelun aloittaneet tai heinäkuun 2023 jälkeen ammattikorkeakouluista valmistuvat sosionomit eivät voi enää saada varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuutta. Varhaiskasvatuksen sosionomin nimike on otettu käyttöön vasta muutamissa Suomen kunnissa, mutta monet kunnat valmistelevat sen käyttöönottoa, Espoo mukaan lukien. On tarkoitus edistää lastenhoitajien hakeutumista myös sosionomiopintoihin.

Henkilöstötilanteeseen pyritään vaikuttamaan myös tekemällä yhteistyötä vuokratyövoimaa tarjoavan Seuren kanssa. Selvitettävänä on mm. oppisopimuskoulutus, jota myös Seuren työntekijät voisivat suorittaa työn ohessa. Tällä hetkellä Seuren kautta saatavat sijaiset ovat pääsääntöisesti vailla varhaiskasvatuksen koulutusta.